

Εργατική Πρωτομαγιά: «Ημέρα Εορτασμού της Εργασίας»

Η 1η Μαΐου θεωρείται μέρα-ορόσημο για τους απανταχού εργαζόμενους και αποτελεί σύμβολο του αγώνα των εργαζομένων για καλύτερες συνθήκες εργασίας. Είναι μέρα μνήμης και τιμής για όσους θυσιάστηκαν, για να εξασφαλίσουν δικαιώματα για τους εργαζόμενους που κάποτε θεωρούνταν ουτοπία.

Το 1872, οι διεκδικήσεις των εργατών στον Καναδά που στέφθηκαν με επιτυχία, έδωσαν το έναυσμα για τον ξεσηκωμό των εργατών του Σικάγο. Το 1884, πάρθηκε στο συνέδριο της Αμερικανικής Ομοσπονδίας Εργασίας η απόφαση να γίνουν απεργιακές κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις την 1η Μαΐου του 1886 στο Σικάγο, το μεγαλύτερο τότε βιομηχανικό κέντρο των ΗΠΑ. Αίτημα η μείωση των ωρών εργασίας, με σύνθημα: «Οχτώ ώρες δουλειά, οχτώ ώρες ανάπαυση, οχτώ ώρες ύπνο».

Στις απεργίες που ξεκίνησαν σε όλη τη χώρα συμμετείχαν 600.000 άνθρωποι και πάνω από 80.000 στο Σικάγο. Εκεί οι εργάτες ξεκίνησαν, για να διαδηλώσουν ειρηνικά στην πλατεία Haymarket. Στη γύρω περιοχή, παρατάχθηκαν Αστυνομικές Δυνάμεις οπλισμένες με οπλοπολυβόλα και περίστροφα. Ενώ το πλήθος παρακολουθούσε τις ομιλίες, ο επικεφαλής της Αστυνομικής Δύναμης διέταξε να διαλυθεί η συγκέντρωση. Τότε μια χειροβομβίδα εκτοξεύθηκε από τους διαδηλωτές και επιτόπου σκοτώθηκαν επτά αστυνομικοί. Στη συνέχεια, οι αστυνομικοί άρχισαν να πυροβολούν αδιακρίτως. Ο τελικός αριθμός των θυμάτων παραμένει άγνωστος, αφού πολλοί τραυματισμένοι κατέληξαν τις επόμενες μέρες. Επίσης, έχουν επαληθευθεί οκτώ νεκροί αστυνομικοί και τέσσερις διαδηλωτές. Οκτώ συλληφθέντες διαδηλωτές δικάστηκαν, τέσσερις εξ αυτών καταδικάστηκαν σε θάνατο και άλλος ένας αφαίρεσε μόνος του τη ζωή του στη φυλακή. Η διεθνής προβολή της δίκης αυτής έθεσε τα θεμέλια της Εργατικής Πρωτομαγιάς ως Εργατικής Γιορτής.

Εργατική Πρωτομαγιά στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα η πρώτη απεργία έγινε δύο χρόνια μετά, την Πρωτομαγιά του 1888 στη Δράμα από καπνεργάτες, με κύριο αίτημα τις 10 ώρες εργασίας, καθώς εκείνη την εποχή οι εργάτες εργάζονταν από 12 έως και 13 ώρες ημερησίως. Το 1892 έγινε η πρώτη πρωτομαγιάτικη συγκέντρωση στο ελληνικό κράτος ενώ το 1893 δύο χιλιάδες εργάτες διαδήλωσαν διεκδικώντας το οκτάωρο, την Κυριακή αργία και την κρατική ασφάλιση για τις περιπτώσεις εργατικών ατυχημάτων. Το 1894 η μεγάλη συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε με τα ίδια αιτήματα έληξε με 10 συλλήψεις.

Παράλληλα, διαδηλώσεις έγιναν και από καπνεργάτες της Θεσσαλονίκης. Τον Φεβρουάριο του 1936, ύστερα από την απόρριψη των αιτημάτων των εργατών, ξεκίνησε κατάληψη ενός εργοστασίου, η οποία συνεχίστηκε με συμπάρασταση καπνεργατών από άλλα εργοστάσια. Οι εργατικές κινητοποιήσεις κορυφώθηκαν τον Μάιο του 1936, με τη μεγάλη απεργία και διαδήλωση των καπνεργατών, η οποία πνίγηκε στο αίμα από τη δικτατορική κυβέρνηση του Ιωάννη Μεταξά.

Στις μέρες μας, παρά την κατοχύρωση εργασιακών δικαιωμάτων μετά από πολλούς αγώνες, τα εργασιακά δικαιώματα όχι μόνο συρρικνώνονται, αλλά συχνά παραγκωνίζονται ολοκληρωτικά. Με τις ευέλικτες μορφές απασχόλησης και τη συνεχώς αυξανόμενη ανεργία, οι διεκδικήσεις παραμένουν επίκαιρες, υπενθυμίζοντας ότι η Πρωτομαγιά παραμένει σύμβολο ενεργών αγώνων και διεκδικήσεων κι όχι μια ημέρα τυπικού εορτασμού.